Dziennik Urzędowy
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego

Nr 3 **ŁÓDŹ, marzec 1949 r.** **Rocznik IV**

TREŚĆ:

CZĘŚĆ URZĘDOWA

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Część urzędowa

Poz. 64.

ZARZĄDZENIE
Ministra Oświaty

z dnia 9 lutego 1949 r. (Nr III. D-7306/48)

w sprawie uproszczonych egzaminów dla eksternów przy publicznych średnich szkołach zawodowych.

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. wprowadzam na czas do dnia 31 grudnia 1950 r. uproszczone egzaminy dla eksternów przy publicznych średnich szkołach zawodowych dla pełnoletnich, którzy odbyli praktyczną naukę zawodu w myśl obowiązujących przepisów, a którzy z usprawiedliwionych powodów nie mogli ukończyć szkoły dokształcającej zawodowej lub średniej szkoły zawodowej.

§ 2. Świadectwo złożenia egzaminu uproszczonego dla eksternów uprawnia wyłącznie do dopuszczenia do egzaminu czeladniczego, jako dowód spełnienia warunku wymaganego w myśi art. 155 punkt 2 prawa przemysłowego.

§ 3. Egzamin uproszczony dla eksternów przy publicznych średnich szkołach zawodowych przeprowadza się według regulaminu, stanowiącego załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 grudnia 1948 r.

w. z. Ministra
(—) *H. Jabłoński*
Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Oświaty
Nr III — D-7309/48

Warszawa, dnia 12 lutego 1949 r.

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych
Nr R. — 298/49

Do wiadomości
w. z. Dyrektora Departamentu
(—) *Tatoń*

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi
Nr III — 5053/49
Sprawa: uproszczony egzam.
dla ekstern. przy
Publ. Śr. Szk. Zawod.

Łódź, dnia 24 lutego 1949 r.

Dyrekcjom Publicznych
Średnich Szkół Zawodowych
w Okręgu

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego podaje do wiadomości powyższe Zarządzenie Ministra Oświaty z dnia 9 lutego 1949 r. (NP - III - D 7306/48) w sprawie uproszczonych egzaminów dla eksternów przy publicznych średnich szkołach zawodowych.

Równocześnie zaznacza, że podania kandydatów zgodnie z obowiązującym regulaminem winny być nadsyłane do Kuratorium w terminach do 1 grudnia i do 1 kwietnia każdego roku.

Do podania należy dołączyć:

1. własnoręcznie napisany życiorys,
2. metrykę urodzenia (wyciąg),
3. dwie fotografie z poświadczeniem tożsamości,
4. świadectwo szkoły podstawowej,
5. dowód odbytej praktycznej nauki zawodu,
6. wyjaśnienie, dlaczego kandydat nie ukończył szkoły zawodowej.

Egzamin uproszczony obejmuje następujące przedmioty w grupie A:

1. język polski,
2. nauka o Polsce i świecie współczesnym,
3. rachunki;

w grupie B:

4. rysunek zawodowy,
5. ogólne wiadomości z dziedziny teorii zawodu.

Naczelnik Wydziału
(—) inż. J. Alichniewicz

Poz. 65.

OKÓLNIK Nr 32
Ministerstwa Oświaty
z dnia 23 grudnia 1948 r. (BSP/T — 629/48)
w sprawie organizacji wycieczek młodzieżowych w góry

Wobec tego, iż zdarzały się wypadki nieumiejętnego organizowania górskich wycieczek szkolnych, a mianowicie: bez dokładnej znajomości terenu, bez uprzedniego zapewnienia uczestnikom miejsc w schroniskach jak również wypadki prowadzenia w góry dzieci poniżej lat 12, Ministerstwo podaje do wiadomości i ścisłego przestrzegania wskazówki, dotyczące organizacji i prowadzenia górskich wycieczek szkolnych.

Na wycieczki szkolne w góry można prowadzić tylko młodzież, która ukończyła już 12 rok życia. Młodzież ta do lat 14 nie może być prowadzona w Tatry, a jedynie w Beskidy i Sudety.

Dla młodzieży szkolnej w wieku 14—16 lat przewiduje się wprawdzie wycieczki w Tatry, lecz tylko łatwe wycieczki dolinne na trasach zamieszczonych w załączniku (pkt A).

W wycieczkach trudniejszych w Tatry może brać udział młodzież dopiero po 16-tym roku życia, odznaczająca się dobrym stanem zdrowia i mająca za sobą dobrą zaprawę turystyczną uzyskaną w wycieczkach łatwiejszego typu (patrz załącznik pkt. B). Wycieczki te mogą być prowadzone tylko przez osoby, które ukończyły co najmniej 24 lata życia, znają Tatry z uprawiania w nich turystyki i są obznajomione z ich terenem i niebezpieczeństwami. W braku takich kierowników młodzież może być prowadzona w Tatry tylko pod przewodnictwem zawodowych przewodników tatrzańskich lub osób upoważnionych do prowadzenia wycieczek młodzieżowych na teren Tatr przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Na wskazanych wyżej wycieczkach należy przestrzegać, aby 1 przewodnik opiekował się grupą złożoną najwyżej z 15 osób.

Na wycieczkach szczytowych wysokogórskich ilość osób w jednej grupie nie powinna przekraczać pięciu na jednego przewodnika. Wycieczki te winny być prowadzone wyłącznie pod kierownictwem zawodowych przewodników tatrzańskich lub osób autoryzowanych przez Polskie Towarzystwo Tatrzańskie. Spis takich wycieczek dozwolonych dla młodzieży szkolnej zawiera pkt. C załącznika.

Dla młodzieży szkół położonych na terenach górskich wymaganą w każdym wypadku granicę wieku obniża się o dwa lata.

Wszystkie wycieczki młodzieżowe mogą być prowadzone w góry jedynie po stwierdzeniu przez Dyrekcję szkoły lub Zarząd organizacji młodzieżowej, że organizacja wycieczki i kwalifikacje przewodnika odpowiadają wymaganiom.

Program wycieczek winien być tak ułożony, aby dla młodzieży do lat 16-tu nie przekraczał 6-ciu godzin marszu, nie licząc odpoczynków, dla młodzieży powyżej lat 16-tu — 8-miu godzin marszu, nie licząc odpoczynków.

Cały zespół wycieczkowy musi się posuwać równocześnie i pod żadnym pozorem nie wolno pozostawić uczestników wycieczki samych bez odpowiedniej opieki. Wyrywanie się naprzód, pozostawanie w tyle, dochodzenie do celu w innym czasie lub innymi drogami jest niedopuszczalne.

Kierownik wycieczki powinien — zwłaszcza przy liczniejszej grupie sprawdzać co pewien czas stan liczbowy wycieczki. Spośród uczestników wycieczki, zwłaszcza w terenie tatrzańskim i przy liczniejszej grupie, wskazane jest wybranie kilku uczestników do pomocy w czuwaniu

nad całością grupy. Tempo wycieczek winno być powolne i dostosowane do najsłabszego uczestnika.

Noclegi powinny być wykorzystane na możliwie intensywny odpoczynek, dlatego należy zdążyć do schroniska możliwie jak najwcześniej, aby był czas na sporządzenie i spożycie wieczerzy. Najpóźniej o godzinie 10-tej młodzież powinna już spać, co zresztą przewiduje regulamin schroniskowy.

Wyruszenie na wycieczkę w góry po nieprzespanej nocy w pociągu jest niedopuszczalne. Jeżeli jazda nocna pociągiem jest nieunikniona, należy do tego stosować odpowiedni program wycieczki, aby marsz pierwszego dnia był możliwie krótki i nie męczący, lub dzień ten poświęcić na zwiedzenie miejscowości, do której dotarto koleją.

W ciągu dnia należy zarządzić dłuższy postój około południa dla spożycia obfitszego i posilniejszego pożywienia.

Wycieczki zbiorowe młodzieży szkolnej w Tatry powinny być organizowane w okresie feryj letnich, najlepiej w lipcu, nigdy zaś w końcu maja lub w początkach czerwca, kiedy w Tatrach leży jeszcze znaczna ilość śniegu i panują w nich niepomyślne warunki klimatyczne.

Kierownik wycieczki jest osobiście odpowiedzialny za całość i zdrowie uczestników. Okólnik nr 34 z dn. 13 marca 1934 r. (I-WF-1007/34) w sprawie wycieczek szkolnych w tereny górskie stracił moc obowiązującą.

Minister Oświaty:
(—) Dr St. Skrzeszewski

Trasy wycieczek szkolnych w Tatrach

A. Trasy dozwolone dla młodzieży w wieku 14—16 l.
1. Na Gubałówkę kolejką linową.
2. Na Gubałówkę pieszo.
3. Do Doliny Strążyskiej.
4. Drogą pod Reglami od Bystrego do wylotu Małej Łąki.
5. Drogą nad Reglami od Kalatówek do Doliny Małej Łąki lub do Doliny Kościeliskiej.
6. Na Kasprowy Wierch kolejką linową.
7. Na Halę Gąsienicową bądź pieszo z Kuźnic, bądź z zejściem z Kasprowego Wierchu, z Hali Gąsienicowej podejście do Czarnego Stawu Gąsienicowego.
8. Do Doliny Kościeliskiej pieszo lub z dojazdem samochodami lub końmi, Dolinę można zwiedzać do Hali Smytniej lub Stawu Smereczyńskiego.
9. Do Doliny Chochołowskiej pieszo lub końmi. Zwiedzenie Doliny do Polany Chochołowskiej.
10. Do Morskiego Oka tylko samochodami lub końmi, a stąd wycieczka piesza do Czarnego Stawu nad Morskim Okiem i z powrotem, lub do Doliny za Mnichem i z powrotem.

B. Wycieczki dozwolone dla młodzieży w wieku powyżej lat 16-tu.
1. Z Zakopanego przez Halę Gąsienicową — Zawrat — Pięć Stawów i Swistówkę do Morskiego Oka, lub też z Pięciu Stawów przez Przełęcz Szpiglasową do Morskiego Oka. Powrót końmi lub samochodem lub też pieszo szosą względnie przez Waksmundzką.
2. Na Granaty z Hali Gąsienicowej od Czarnego Stawu Gąsienicowego i z powrotem tą samą drogą.
3. Z Hali Gąsienicowej przez Dolinę Pańszczycy na Krzyżne i albo powrót tą samą drogą, albo zejście do Doliny Pięciu Stawów.
4. Na Swinicę z Kasprowego przez Beskid, Skrajną i Pośrednią Turnię powrót tą samą drogą, albo zejście z Przełęczy Swinickiej lub Liliowego na Halę Gąsienicową.
5. Na Giewont przez Kalatówki i Kondratową Halę, powrót dozwolony jedynie tą samą drogą.

C. Wycieczki dla mniejszych najwyżej 5-cio osobowych grup młodzieży z ukończonym 16-tym rokiem życia, są dozwolone jedynie dla tych, którzy uprzednio odbyli przynajmniej jedną wycieczkę w Tatry o programie jak wyżej i mogą obejmować poza trasami podanymi w punkcie B:
Rysy,
Przełęcz Mięguszowiecką pod Chłopkiem,
Miedziane,
Swinicę od Zawratu,
Kozi Wierch, także Orlą Percią,
Granaty,
Krzyżne,
Czerwone Wierchy,
Wołowiec (nad Doliną Chochołowską).

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi

Wydz. VII-SP-(36620/48

Sprawa: organizacja wycieczek młodzieży szk. w góry.

Łódź, dnia 28 stycznia 1949 r.

KOMUNIKAT Nr 21

Powyższe podaje się do wiadomości i stosowania Dyrekcjom i Kierownictwom Szkół przy organizowaniu wycieczek szkolnych w góry.

W związku z tym Kuratorium zawiadamia, że warunkiem zorganizowania szkolnych wycieczek w góry będzie:

Wytypowanie stałego kierownika takich wycieczek szk. spośród grona nauczycielskiego.

Ponadto zaleca się, by dla młodzieży klas niższych szkół średnich, oraz młodzieży starszej szkół podstawowych, która nie uczestni-

czyła jeszcze w wycieczkach dalszych, Dyrekcje i Kierownictwa organizowały wycieczki na terenie własnego Okręgu Szkolnego (Mały Ruch Turystyczny).

Naczelnik Wydziału
(—) *mgr E. Jackiewiczowa*

Poz. 66.

PISMO
Ministerstwa Oświaty
z dnia 17 lutego 1949 r. (Nr I Pers. — 3601/49)
w sprawie wczasów nauczycielskich

Wizytacje przeprowadzone w niektórych domach wypoczynkowych stwierdziły obecność znacznej ilości nauczycieli pozostających na urlopach w okresie zajęć szkolnych.

W związku z powyższym Ministerstwo wyjaśnia, że sprawa wypoczynkowych urlopów nauczycielskich jest odmiennie regulowana od takichże urlopów przysługujących pracownikom administracji państwowej, którzy wobec nieograniczenia przepisami pragmatycznymi, mogą uzyskać urlop w ciągu całego roku. Natomiast nauczyciele, zgodnie z postanowieniami art. 42 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz.U.R.P. Nr 104/32, poz. 873) korzystają z urlopów tylko w okresie ferii wakacyjnych z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 44 powołanej ustawy.

Z uwagi na powyższe również i wykorzystanie przez nauczycieli wczasów pracowniczych może być realizowane w terminach przewidzianych w art. 42 i 44 pragmatyki nauczycielskiej, oraz w okresie ferii świątecznych, co nie wyklucza możliwości korzystania z uzdrowisk w innym czasie w przypadkach uzyskania urlopów dla poratowania zdrowia i odpowiedniego skierowania lekarskiego.

Ministerstwo zaznacza, że w razie stwierdzenia udzielenia nauczycielom urlopów wypoczynkowych w okresie zajęć szkolnych oraz przebywanie ich w tym czasie w domach wypoczynkowych zarówno zainteresowany nauczyciel jak i władza udzielająca urlop będą pociągnięci do odpowiedzialności służbowej.

Otrzymują Kuratoria Okręgów Szkolnych.

Za Dyrektora Departamentu:
(—) *St. Grodecki*

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi
Nr 0-5606/49

Łódź, dnia 26 lutego 1949 r.

Komunikat Nr 42

Wczasy nauczycielskie — do wiadomości i zastosowania.

Naczelnik Wydziału:
(—) *J. Zauszkiewiczowa*

Poz. 67.

PISMO
Ministra Oświaty
z dnia 12 stycznia 1949 r. (Nr II P-197/49)
w sprawie czasopism w języku rosyjskim dla szkół

Ministerstwo zawiadamia, że dla szkół ogólnokształcących, w których odbywa się nauka języka rosyjskiego oraz dla wszystkch zakładów kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli zamówiło roczną prenumeratę miesięczników w języku rosyjskim, wydawanych w Moskwie dla radzieckiej młodzieży szkolnej: 1) Wokrug swieta, 2) Pionier i 3) Murziłka. Prenumerata obejmuje 12 numerów każdego z tych miesięczników na rok 1949.

Szkoły podstawowe będą otrzymywały miesięcznik 3), szkoły ogólnokształcące st. podstawowego i licealnego miesięcznik 1) i 3) stopnia licealnego — miesięcznik 1), zakłady kształcenia nauczycieli i wychowawczyń przedszkoli wszystkie trzy miesięczniki. Każda szkoła będzie otrzymywała zamówione dla niej miesięczniki w jednym egzemplarzu, bezpośrednio pocztą w miarę ukazywania się w druku poszczególnych numerów.

Zamówienia dokonało Ministerstwo w Spółdzielni „Współpraca" Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Radzieckiej, Warszawa — Praga, ul. Ratuszowa 21 pismem z dn. 10. I. 49. LLP — 1749/43. Adresy poszczególnych szkół, sporządzone na podstawie materiałów sprawozdawczo - statystycznych według stanu z dn. 1.10. 1948, „Współpraca" otrzymała z Ministerstwa Oświaty przy zamówieniu, do „Współpracy" więc bezpośrednio, powołując się na podaną wyżej datę i Nr zamówienia, powinny zgłaszać zachodzące zmiany w adresach zainteresowane szkoły i tam też kierować ewent. reklamacje, które „Współpraca" zobowiązała się uwzględniać na swój koszt. Prenumeratą objęto szkoły państwowe, publiczne (samorządowe) i szkoły R.T.P.D. Roczną prenumeratę za 1949 r., obejmującą i porto, opłaci centralnie Ministerstwo Oświaty.

Zapotrzebowanie na większą liczbę egzemplarzy tych miesięczników szkoły będą zgłaszać bezpośrednio do „Współpracy" i prenumeratę opłacać za nie z własnych funduszów. Roczna prenumerata wynosi wraz z portem: za miesięcznik 1) — 680 zł, za 2) — 283 zł, za 3) — 113 zł.

Ministerstwo zaleca wymienione miesięczniki jako pomoc przy nauce języka rosyjskiego.

Po skompletowaniu przez szkoły wszystkich numerów zamówionych przez Ministerstwo miesięczników należy je oprawić i po wpisaniu do inwentarza bibliotecznego włączyć do biblioteki szkolnej.

O powyższym Inspektorzy Szkolni powiadomią zainteresowane szkoły podstawowe.

Z pol. Dyrektora Departamentu
(—) Jan Szurek
Naczelnik Wydziału

Poz. 68.

PISMO

Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej
z dnia 19 stycznia 1949 r. (Nr 134/309)
do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej napływają nieustannie podania o wypłacanie zasiłków rodzinnych na rodzeństwo, pozostające na utrzymaniu ubezpieczonego.

Ponieważ zdarzają się przypadki, że odmowa zasiłku na rodzeństwo stanowi rażącą krzywdę dla zainteresowanych — Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej poleca wypłacać zasiłki rodzinne na rodzeństwo (rodzone i przyrodnie) ubezpieczonym na ogólnych zasadach dekretu z 28. X. 1947 r. o ubezpieczeniu rodzinnym pod warunkiem, że w każdym przypadku:

1) zostanie stwierdzone pozostawanie rodzeństwa na wyłącznym utrzymaniu ubezpieczonego;

2) wyjaśnione będą przyczyny, z powodu których ojciec i matka (względnie jedno z rodziców, jeżeli drugie nie żyje) nie łożą na utrzymanie dzieci i będzie to należycie uzasadnione (np. niezarobkowanie z powodu inwalidztwa, starości, czy konieczności zajęcia się drobnymi dziećmi w kraju, pobyt w więzieniu). W przypadku, gdy żyją rodzice, mogący łożyć na utrzymanie rodzeństwa ubezpieczonego — należy stwierdzić odmowę przez nich alimentacji dzieci.

Wnioski o przyznanie zasiłków rodzinnych na rodzeństwo będą ubezpieczalnie społeczne kierować do Komisji Rozjemczych, które decydować będą o przyznaniu zasiłku.

Zasiłki rodzinne na rodzeństwo należy wypłacać nie wcześniej, jak za m-c grudzień 1948 r.

w/z Dyrektora Departamentu
(—) mgr St. Balcerski

Warszawa, dnia 11 lutego 1949 r.
Ministerstwo Oświaty
Nr I Pers - 1694/49.

Sprawa: wypłata zasiłków rodzinnych.

Powyższe przesyła się do wiadomości i stosowania.

Za Dyrektora Departamentu
(—) St. Grodecki

Poz. 69.

OKÓLNIK Nr 42

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 26 lutego 1949 r. (Nr VII. S. P. 6276/49)
w sprawie wycieczek szkolnych

Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego podaje do wiadomości, że przy wydziale VI S.P. istnieje dział turystyki i wczasów. W związku z tym sprawy związane z ruchem turystycznym młodzieży szkolnej należy tam kierować.

Ruch turystyczny młodzieży szk. winien być uregulowany w ten sposób, aby uczeń poznał przede wszystkim teren własnego Okręgu Szkoln. (mały ruch turystyczny) później dopiero teren całej Polski (duży ruch turystyczny).

W związku z tym, szkoły które mają poza sobą wycieczki o charakterze małego ruchu turystycznego projektują w b.r. wycieczki dalsze, winny składać do Wydz. VII Kuratorium zgłoszenia najdalej do 15.VII. b.r. z podaniem:

a) dokładnej marszruty,
b) rodzajów i tras komunikacyjnych,
c) ilości i składu socjalnego uczestników,
d) nazwiska kierownika wycieczki.

Odnosi się to do zamierzonych wycieczek mających na celu zaznajomienie młodzieży z terenami szczególnie uczęszczanymi jak np.: wybrzeże morskie, góry, Śląsk, Kraków, gdyż na wycieczki te młodzież ze wszystkich Kuratoriów będzie łączona przez Ministerstwo Oświaty, ze względu na usprawnienie ruchu komunikacyjnego i umożliwienie zwiedzania obiektów niedostępnych dla każdej wycieczki oddzielnie jak np. huty, fabryki.

Wycieczki tego typu zgłoszone w późniejszym terminie nie będą więc umieszczone w planie wycieczek młodzieży szkolnej i nie będą mogły być zrealizowane.

Wycieczki o charakterze dużego ruchu turystycznego, skierowane do miejscowości mniej uczęszczanych, mogą być organizowane przez szkoły we własnym zakresie, z tym jednak, że Wydział VII Kuratorium będzie każdorazowo o tym zawiadomiony w terminie na 2 tygodnie przed wyjazdem wycieczki.

Dla zaznajomienia z celami i techniką przeprowadzania wycieczek szkolnych, zostanie przez Kuratorium zorganizowany 3-dniowy kurs dla kierowników wycieczek szkolnych, który odbędzie się w początkach kwietnia b.r.

Zgłoszenia kandydatów na kierowników wycieczek należy składać najpóźniej do 15. III. r.b. Bliższe dane o kursie, zostaną przesłane zgłoszonym uprzednio kandydatom.

Jednocześnie Kuratorium zawiadamia, że w ramach wymiany kulturalnej między Polską a Czechosłowacją zostanie przeprowadzona wymiana wycieczek szkolnych między tymi Państwami.

Ilość wycieczek szkolnych z Okr. Szkolnego Łódzkiego w ramach tej wymiany, uzależniona jest od ilości wycieczek młodzieży czechosłowackiej, zgłoszonych do naszego Okręgu Szkolnego.

Szkoły średnie, które chciałyby skorzystać z wycieczek tego typu, zgłoszą w terminie do 15.III. br. młodzież w wieku od 15 lat, wyrobioną ideologicznie, zdrową fizycznie i karną, pod opieką wypróbowanego kierownika, o wyraźnej

postawie ideologicznej i wysokich kwalifikacjach pedagogicznych.

Kuratorium informuje, że zezwolenie na odbycie wycieczki do Czechosłowacji otrzymują w pierwszym rzędzie szkoły o strukturze socjalnej wybitnie robotniczo - chłopskiej.

Naczelnik Wydziału
(—) *mgr E. Jackiewiczowa*

Poz. 70.

KOMUNIKAT Nr 26
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 31 stycznia 1949 r. (Nr V - 2953/49)
w sprawie prenumeraty „Wiedzy Powszechnej" dla szkół wszystkich typów.

Instytut Wydawniczy Spółdzielni Wydawniczo - Oświatowej „Czytelnik" pragnie nawiązać kontakt ze spółdzielniami uczniowskimi, istniejącymi przy szkołach wszystkich typów, celem oddania im zeszytów „Wiedzy Powszechnej" do komisowej sprzedaży. Spółdzielnie uczniowskie nie dokonują żadnych wkładów pieniężnych, regulując jedynie należność przy rozliczeniu kwartalnym za sprzedane już egzemplarze „Wiedzy Powszechnej". Tytułem pokrycia kosztów związanych z tą sprzedażą spółdzielnie uczniowskie otrzymują 20% rabatu od sprzedanych egzemplarzy.

Ze względu na wartość „Wiedzy Powszechnej" oraz przystępną cenę poszczególnych zeszytów — Kuratorium zachęca spółdzielnie uczniowskie do zainteresowania się omawianą akcją i nawiązania bezpośredniego kontaktu z Instytutem Wydawniczym Spółdzielni Wydawniczo - Oświatowej „Czytelnik" (Warszawa, ul. Daszyńskiego 12-a) w celu otrzymania materiałów informacyjnych i ustalenia warunków sprzedaży.

Zeszyty „Wiedzy Powszechnej" są polecone przez Ministerstwo Oświaty do użytku szkolnego, „Wiedza Powszechna" jest wydawnictwem popularno - naukowym i może ułatwić uczniom szkół wszystkich typów oraz słuchaczom uniwersytetów robotniczych i ludowych zaznajamianie się z różnymi dziedzinami naukowymi.

Naczelnik Wydziału
(—) *J. Zauszkiewiczowa*

Poz. 71.

KOMUNIKAT Nr 30
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
z dnia 9 lutego 1949 r. (Nr III - 3983/49)
w sprawie uruchomienia kursów zawodowych dla nauczycieli szkół zawodowych.

Wzorem ubiegłego roku szkolnego Kuratorium zamierza zorganizować w bieżącym roku szkolnym 1948/49 kursy zawodowe dla nauczycieli szkół zawodowych. Celem tych kursów będzie przygotowanie zawodowe nauczycieli do nauczania danego przedmiotu, jak również pogłębienie wykształcenia pedagogicznego. Należy zaznaczyć, że ukończenie kursu zawodowego nie daje absolwentom pełnych kwalifikacji zawodowych, a jedynie stanowi jeden z warunków uzyskania dyplomu do nauczania danego przedmiotu w szkołach zawodowych.

Kursy będą się odbywały w soboty każdego tygodnia w godzinach popołudniowych w Łodzi. Kuratorium zapewni zwrot kosztów podróży uczestnikom kursów.

Ministerstwo zgodzi się na otwarcie wspomnianych kursów w wypadku, gdy na dany kurs zgłosi się najmniej 20 kandydatów.

Kuratorium zamierza zorganizować następujące kursy:

1) Roczny kurs organizacji pracy warsztatowej w szkołach techniczno - przemysłowych,

2) Roczny kurs technologii dla nauczycieli zawodu (instruktorów) w szkołach techniczno - przemysłowych),

3) Trzymiesięczny kurs dla kandydatów na nauczycieli techniki reklamy,

4) Trzymiesięczny kurs dla kandydatów na nauczycieli stenografii i pisania na maszynie,

5) Roczny kurs przygotowawczy do egzaminu kwalifikacyjnego kandydatów na nauczycieli publicznych średnich szkół zawodowych. Kurs ten będzie podzielony na poszczególne sekcje w zależności od wykładanych przedmiotów nauczania. Kurs sekretarzy szkolnych (dwutygodniowy).

6) Celem ustalenia liczby kandydatów na poszczególne kursy zechcą Dyrekcje szkół przesłać do dnia 20 lutego r.b. do Kuratorium wykaz kandydatów, podając: a) Nazwisko i imię kandydata, b) datę i miejsce urodzenia, c) posiadane świadectwa szkolne, d) kurs, na który pragną uczęszczać, e) przedmiot, z którego chcą uzyskać kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych, f) liczbę lat pracy w szkolnictwie zawodowym i innym.

Naczelnik Wydziału:
(—) *inż. J. Alichniewicz*

Poz. 72.

KOMUNIKAT Nr 52
Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
dnia 4 marca 1949 r. (Nr III - 6886/1949)
w sprawie oszacowania inwentarza szkolnego

Kuratorium zawiadamia, że należy skontrolować inwentarze szkolne oraz uporządkować protokoły zgodnie z pismem Ministerstwa Oświaty z dnia 21 stycznia 1949 r. Nr III-SP. 8413/1949 r. według wskazówek zamieszczonych poniżej:

1. W sprawie sposobu prowadzenia księgi inwentarzowej obowiązują przepisy, wydane

przez Najw. Izbę Kontroli Państwa z dnia 21.V. 1920 r. L. 4339.

Przepisy te umieszczone zostały na drukach księgi inwentarzowej, dostarczonych przez Ministerstwo za pośrednictwem Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych.

2. Przepisy obowiązujące przy sprzedaży, wymianie lub odstąpieniu przedmiotów zbędnych, oraz odpisaniu z ksiąg inwentarzowych przedmiotów zniszczonych, ogłoszone zostały w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. Nr 6, poz. 92 z 1930 r.

3. Jeżeli przedmioty nie mają ustalonej ceny, należy dokonać komisyjnego oszacowania ich wartości, biorąc za podstawę ceny rynkowe przedmiotów i uwzględniając stopień zużycia.

4. W wypadkach specjalnych (braku artykułów na rynku) należy oprzeć się na cenach przedwojennych (katalogowych), stosując odpowiedni mnożnik, uzgodniony z fachowcami. Odnośną notatkę należy umieścić w uwagach.

5. Do Komisji Szacunkowej, zaprojektowanej przez Dyrekcję Szkoły a zatwierdzonej przez Kuratorium, powinien wejść przynajmniej jeden fachowiec odnośnej branży. Skład Komisji winien być trzy lub więcej osobowy.

6. Inwentarz po okupantach zapisuje się do księgi jako „sprzęt urzędu z okresu przedwojennego". Wyjątek stanowią jedynie Ziemie Odzyskane.

7. Wszelkie protokoły oszacowania inwentarza należy zachować w aktach szkolnych jako załączniki do ksiąg inwentarzowych.

Uwaga: Dotyczy wyceny inwentarza przedwojennego, jak również poniemieckiego.

Naczelnik Wydziału:
(—) **J. Zauszkiewicz.**

Poz. 73.

KOMUNIKAT Nr 64.

w sprawie likwidacji Dzienników Urzędowych Kuratoriów O. S.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi

Nr 0-8879/49.

Łódź, dnia 14 marca 1949 r.

Ze względów oszczędnościowych oraz celem zracjonalizowania publikacji aktów i zarządzeń normatywnych z zakresu oświaty, na podstawie zarządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 9. III. rb. Nr I A-1225/49 likwiduje się dalsze wydawanie Dzienników Urzędowych Kuratoriów Okręgów Szkolnych.

Jedynym organem publikacyjnym w sprawach szkolnictwa będzie Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty dostarczany od r. 1949 centralnie władzom, urzędom, szkołom (oprócz szkół o 1 naucz.), zakładom i instytucjom podległym Ministerstwu Oświaty.

Prenumeratę będzie opłacać Ministerstwo Oświaty — centralnie.

W związku z powyższym zarządzeniem Kuratorium przypomina ob. ob. Inspektorom Szkolnym o obowiązku przesłania wykazów szkół (z wyłączeniem szkół o 1 nauczycielu) z dokładnymi adresami bezpośrednio do Administracji Dziennika Urzędowego Ministerstwa Oświaty w Warszawie, pl. Dąbrowskiego Nr 8.

Naczelnik Wydziału
(—) *J. Zauszkiewiczowa*

Poz. 74.

KOMUNIKAT

Komitet Redakcyjny
Dziennika Urzędowego
Kuratorium
Okręgu Szkolnego Łódzkiego
w Łodzi

Nr 48/49.

Łódź, dnia 14 marca 1949 r.

W związku z komunikatem Nr 64 Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego z dnia 14. III. 1949 r. AO-8879/49 zamieszczonym pod poz. 73 niniejszego numeru w sprawie zaprzestania dalszego wydawania Dzienników Urzędowych Kuratoriów, Komitet Redakcyjny przystępując do likwidacji swego wydawnictwa, prosi P. T. prenumeratorów o uregulowanie zaległych należności za okres do dnia 31 marca b. r. (Abonament z I kwartał 1949 r. **łącznie ze skorowidzem** do rocznika 1948 wynosi zł. 350).

Dokonane nadpłaty na rok 1949 zostaną zwrócone.

Wszelkie ewentualne reklamacje związane z wydawnictwem należy kierować do Komitetu Redakcyjnego — Łódź, ul. Jaracza 11, pokój 44 w okresie do 15 czerwca r.b. Po tym terminie reklamacje nie będą uwzględniane. —

Redaktor:
(—) *J. Zauszkiewiczowa*

Poz. 75.

RUCH SŁUŻBOWY

naucz. publ. szkół powsz. przeniesionych od dn. 1 stycznia 1948 r. w stan pozasłużbowy i rozwiązanie stosunku służbowego

15. Zawadzka Alina, naucz. publ. Szk. Powsz. nr 1 w Łęczycy — z dn. 31. VIII. 1947 r., nr dekretu Os. 14534/47.

16. Katarzyna Osuchowa, naucz. Publ. Szk. Powsz: w Białej-Rawskiej — z dn. 31. VIII. 1947 r., nr dekretu Os. 10381/47.

17. Helion Zygmunt, kier. Publ. Szk. Powsz. w Białaczewie, pow. opoczyński — z dn. 31. VIII. 1947 r., nr dekr. Os. 11212/47.

18. Metelski Aleksander, naucz. w Państw. Koed. Gimn: i Lic. im. St. Staszica w Zgierzu — z dn. 31. VIII. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 12120.

19. Kawałkowski Antoni, naucz. w Państw. Gimn. i Lic. Koeduk. w Sieradzu — z dn. 31. VII. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 17736/47.

20. Stankiewicz Zygmunt, naucz. w I. Państw: Gimn. i Lic. w Tomaszowie-Maz. — z dn. 31. VIII. 1947 r., nr dekr. O: Pers. 18951/47.

21. Piotrowiczowa Cecylia, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 115 w Łodzi — z dn. 30. IX. 1947 r., nr dekretu O. Pers. 14163/47.

22. Kozerzyna Władysława, naucz. Publ. Szk. Powszechnej im. Ks. J. Poniatowskiego w Piotrkowie — z dn. 30. IX. 1947 r., nr dekr. Os. 11703/47.

24. Hamplowa Janina, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 3 w Zduńskiej Woli — z dn. 30. IX. 1947 r., nr dekretu O. Pers. 21116/47.

23. Gruszczyńska Janina, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Pajęcznie, pow. radomszczańskiego — z dn. 30. IX. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 16209/47.

25. Orłowski Wiktor, naucz. w Państw. Szk. Techn.-Przem. w Łodzi — z dn. 30. IX. 1947 r., nr dekretu O. Pers. 26549/47.

26. Brzozowski Stanisław, naucz. Szk. Ćwicz. przy Liceum Pedagog. w Łowiczu — z dn. 31. X. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 23990/47.

27. Ciesielska Janina, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 55 w Łodzi — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 26681/47.

28. Hryniewiczowa Maria, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 50 w Łodzi — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekretu O. Pers. 25629/47.

29. Nowak Andrzej, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 8 w Zgierzu — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekr. 19060/47.

30. Gabrysiewicz Michał, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Markówce, pow. łaski — z dn: 30. XI. 1947 r., nr dekretu O. Pers. 27765/47.

31. Skoczeniowa Maria, naucz. Publ. Szk. Powsz. nr 2 w Pabianicach — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekretu O. Pers: 28385/47.

32. Długoszowski Stefan, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Barczkowicach, gm. kamieńskiej, pow. piotrkowskiego — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 26420/47.

33. Sapiński Julian, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Dąbrówce, gm. Czerniewice, pow. rawski — z dn. 30. XI. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 27319/47.

34. Skoneczna Aniela, naucz. Publ. Szk. Powsz. w Sierosławicach, pow. konecki — z dn. 31. XII. 1947 r., nr dekr. O. Pers. 28469/47.

Część nieurzędowa

ZAJĘCIA PRZYRODNICZE w przedszkolach (przedwiośnie).

Porwał marzec za miotłę i zamiata od ucha.
Pomaga mu w robocie Starucha - Zawierucha.
Nie potrzeba tu śniegu, nie potrzeba tu błota.
Bo już bażki się puszą na tej wierzbie u płota!

H. Zawadzka

W tym roku nie było właściwie jeszcze zimy, a już pojawił się na Podkarpaciu biały przebiśnieg i oznajmia nam przedwiośnie.

Zbyt wcześnie budzą się pierwsze rośliny ze snu zimowego — pocieszmy się jednak, że są one wytrwałe na chłód i lekki mróz.

Takim najmilszym zwiastunem nowego życia na przedwiośniu zarówno na wsi jak i na ulicach naszych miast i miasteczek są kotki wierzby, tzw. „bazie“.

Od nich zaczniemy nasze obserwacje przyrodnicze w przedszkolach.

Przyniesiemy gałązkę wierzby do sali, włożymy do wody i nie tylko uradujemy oczy dzieci, ale rozpoczniemy obserwacje, poprowadzimy rozmowy, ćwiczenia zmysłów, ćwiczenia liczbowe i wszelkie możliwe zajęcia przedszkolne.

Po licznych, wyczerpujących uwagach dojdziemy do stwierdzenia, że kotki wierzby to są już kwiaty wydające owoce, z których powstaną nowe rośliny.

Dzieci na wsi będą mogły już niedługo cieszyć się rozkwitłą na łące stokrotką, a gdy słońce lepiej przygrzeje zobaczą żółte kwiaty podbiału i złoci — w lesie niebieskie przylaszczki, białe zawilce, miodunki, kluczyki, pierwiosnki, sasanki i inne.

Dzieci miejskie zobaczą także wiosenne kwiaty w koszykach sprzedawców ulicznych oraz kwitnące wierzby i leszczyny w parkach.

Tematów do obserwacji przyrodniczych będzie wiele wobec olbrzymiego bogactwa natury, wśród którego żyje dziecko.

Instynkt zamiłowania do przyrody, tkwiący głęboko w dziecku, należy zaspokajać i w pewien systematyczny sposób — nie wyprzedzając naturalnych zmian zachodzących w świecie otaczającym — zaznajamiać dzieci z roślinami.

Już teraz przygotowujemy doniczki i skrzynki do hodowli roślin pokojowych i balkonowych. Kupujemy ziemię inspektową u ogrodnika — wypełniamy nią doniczki, stawiamy w słońcu, a następnie sadzimy: trzykrotki, pelargonię, bluszcz itp.

Jeżeli chcemy dać dzieciom możność obserwowania kiełkowania roślin — wybieramy do tego groch, fasolę lub bób. Układamy po 2—3 ziarna na słoiku obwiązanym muślinem i wypełnionym wodą.

Z grupą dzieci starszych prowadzimy obserwacje ilustrowane rysunkiem różnych stadiów wzrostu. Daje to duże zadowolenie i zachęta do dalszej pracy.

Dla młodszych możemy zostawić drobniejsze nasiona owsa, lnu, rzeżuszki i koniczyny — te najlepiej hodować na talerzykach w wilgotnym piasku lub w gąbce.

Do skrzynki na balkon możemy wsiać tzw. trawnik japoński (mieszanka nasion kwiatowych, którą możemy nabyć w składzie nasion).

Nie zapominamy też zrobić miłej niespodzianki naszej gosposi w przedszkolu i dla użytku kuchennego sadzimy w 2, 3, 4 doniczkach: pietruszkę, cebulę, lub wysiewamy nasiona kopru i cebuli siewki.

Rośliny zasadzone i wsiane podlewamy systematycznie małą polewaczką z sitkiem (niezbyt obficie, najlepiej rano, zaraz po przyjściu do przedszkola).

Od tych czynności właściwie należy rozpoczynać dzień pracy w przedszkolu.

Trochę trudu, trochę cierpliwości z naszej strony, a stworzymy nie tylko bardzo dużo radości dzieciom, ale uczulimy je na piękno, które czyni życie lepszym i bogatszym.

Oddział Wychowania Przedszkolnego.

Elżbieta Jackiewiczowa

AKADEMIA PIERWSZOMAJOWA

Konferensjer:

Obchodzimy dziś uroczyście dzień pierwszomajowy. Jest to dzień radosny dla klasy robotniczej, dla mas pracujących, dla całego naszego Narodu. Możemy z dumą spojrzeć wstecz na cztery lata owocnych wysiłków nad odbudową naszej ludowej ojczyzny. — Mózgi i ręce mas pracujących dźwignęły z ruin nasze miasta i wsie. Zakwitły na nowo życiem Wrocław, Gdańsk i Warszawa, zawisły nad rzekami mosty, popędziły pociągi, zahuczały syreny fabryczne, okręty powiozły w świat nasz węgiel i nasze tkaniny, a szkoły wypełniły się młodzieżą. — Wielkie to święto dzień pierwszy maja! Ale wróćmy na chwilę myślą w przeszłość — Święto, które dla nas jest dziś tak zrozumiałe i radosne, zrodzone zostało w ogniu walki z kapitalizmem o elementarne prawa ludzkie dla klasy robotniczej i okupione ofiarami najmądrzejszych i najlepszych synów każdego narodu, więzieniami, śmiercią na brukach ulic, na barykadach i na szubienicach. Nic nie mogło odstraszyć ofiarnych bojowników. Ich bohaterstwo w walce o prawa i wolność jest najpiękniejszą tradycją naszej historii. Czcimy ich pamięć, pamięć Waryńskiego, Kasprzaka i Okrzei, Buczka i Nowotki, Krasickiego i Sawickiej i tylu, tylu innych!

Chór: Czerwony sztandar — (pierwsza strofka, potem murmurando, jako tło do recytacji, na zakończenie druga strofka ze słowami).

Recytator: Elegia o śmierci Ludwika Waryńskiego, wiersz W. Broniewskiego:

Jeżeli nie lękasz się śmierci
Stłumionej, złowrogiej i głuchej,
Gdy serce masz męża i jeśli
Pieśń kochasz swobodną, — posłuchaj.
Szeroka, szeroka jest ziemia,
Gdy myślą ogarnąć ją lotną,
Szeroko po ziemi więzienia,
Głęboka w więzieniu samotność.
Już dziąsła przeżarte szkorbutem,
Już nogi spuchnięte i martwe,
Już koniec, już płuca wyplute, —
Lecz palą się oczy otwarte.
Poranek marcowy. Jak cicho:
Jak dziwna się jasność otwiera.
I tylko tak ciężko oddychać,
I tylko tak trudno umierać.
Posępny jak mur Schlüsselburga,
Głęboki jak dno owej ciszy,
Zza krat, z więziennego podwórka
Dobiega go śpiew towarzyszy.
I słucha Waryński, lecz nie wie,
Że cienie się w celi zbierają,
Powtarza jak niegdyś w Genewie:
— Kochani... ja muszę do kraju....
Do Łodzi, Zagłębia, Warszawy
Powrócę zawzięty, uparty....
Ja muszę... do kraju, do sprawy,
Do mas, do roboty, do partii...
Ja muszę... — I śpiew się urywa,
I myśli urywa się pasmo.
Ta twarz już woskowa, nieżywa,
Lecz oczy otwarte nie gasną.
Gdzieś w górze krzykliwy i czarny
Rój ptactwa rozsypał się w szereg,
Jak czcionki w podziemnej drukarni,
Gdy nocą składali we czterech...
Fabryka Lilpopa... róg Złotej...
Żurawia... adresy się mylą...
Robota... tak, wiele roboty...
I jeszcze — dziesiąty pawilon...
Ach, płuca wyplute nie bolą,
Śmierć w szparę judasza zaziera,
Z ogromną tęsknotą i wolą
Tak trudno lat siedem umierać.
Wypalą się oczy do końca,
A kiedy zabraknie płomienia,
Niech myśl, ta pochodnia płonąca,
Podpali kamienie więzienia!
Raz jeszcze się dźwignął na boku:
— Ja muszę... tam na mnie czekają... —
I upadł w ostatnim krwotoku,
I skonał. I wrócił do kraju!

Konferensjer:

A jak byli nieugięci, butni, pełni siły i wiary w zwycięstwo, mówi także „Mazur kajdaniarski", ułożony przez Waryńskiego w więzieniu.

Chór:

Do mazura stań wesoło,
Butownicza wiaro!
Suń wesoło, dalej w koło,
Warszawo, i Karo!

Wróg ma dla nas kajdan dużo,
Ma też dużo turem,
My weseli, bo kajdany
Dzwonią nam mazurem.
Gdy którego stryczek zdusi,
I to bagatela,
Bo człek każdy umrzeć musi,
Gwałt rodzi mściciela!
A gdy tańca czas nadejdzie,
Nasze kazamaty
Nam wybiją takt mazura
Łańcuchem o kraty.
I po kraju dźwięk przeleci
Jako marsz parady,
W takt mazurka pójdzie raźno
Lud na barykady!

Konfer.: Taki to spadek po przodkach odziedziczyliśmy my, wolne pokolenie młodych w wolnej ojczyźnie, a dziedzictwo zobowiązuje. „Trzeba się uczyć z doświadczeń historii" — powiedział Prezydent Bierut. Słuchać musimy uważnie głosu poprzednich pokoleń i płynących stąd dla nas wskazań.

Recytacja — zespół. (L. Pasternak — Legenda żywa i Cena istnienia, fragmenty).

Głos 1 — Moja ziemia rodziła nienawiść,
Głos 2 — Moja ziemia rodziła rozpacz,
Głos 3 — Nie uczyłaś nas kochać — Ojczyzno.
Głos 1 — Młody chłopak mocniejszy od marzeń
wznosi sztandar w pochodzie i nie wie,
czym był dla nas, wyrosłych w więzieniach,
kawał szmatki czerwonej na piersi,
choćby strzępek ceglastej bibułki,
w Dzień Nadziei — w dzień Rewolucji.
Głos 2 — Ludzie, którym wróciliśmy wiarę,
kiełkującą już pośród rumowisk,
z naszych dziejów budują legendę!
Głos 3 — Nasze pieśni urosły do hymnów,
Głos 1 — Nasza prawda — sumieniem narodów,
Razem — Nie przelaliśmy krwi nadaremnie,
nie jesteśmy zbutwiałą legendą!
Głos 2 — Myśmy żywi i w chłopskich świetlicach
zapalamy dziś lampki Lenina.
Głos 3 — I zaorzą nienawiść traktory,
aby nigdy już, nigdy nie wzeszła.
Głos 1 — I nauczysz nas kochać —
Razem — Ojczyzno!
Głos 1 — Wznosząc świat sprawiedliwszy,
Świat ocalony z zagłady,
Zapamiętajmy na zawsze:
Razem — Że po to zginęli tamci,
Głos 2 — Bohaterowie niezłomni —
Razem — Abyśmy my mogli żyć!

Konferensjer: Niestety, nie cała młodzież na świecie może w takich warunkach jak my przeżywać dzień pierwszy maja. W krajach kapitalistycznych, otoczonych perfidną „opieką" Ameryki, dzień dzisiejszy nie jest jak u nas dniem radości, lecz dniem manifestacyj proletariatu przeciw uciskowi, dniem walki z przemocą i wyzyskiem, z „kulturą krzywdy i zbrodni".

Recytator: (W. Broniewski — Prawodawcom, fragmenty).

Tobie mój gniew i pogarda,
Kultura krzywdy i zbrodni!
Religio krwi i miliarda,
Jakąż mnie pieśnią zapłodnisz?
Krwią zachłyśnięty śpiewam,
Krew śpiewam i krwi pożądam,
Bo raziło mnie serce gniewem,
Jak kat elektrycznym prądem!
Ameryko, syta i tępa
Europo ślepa i krwawa,
Długoż mnie będzie potępiać,
Kłamstwo wolności i prawa?
Ziemio, syta padliną
Pobojowisk pracy i wojny,
Przepowiadam ci: będziesz inną,
Omyta żywą krwią wolnych!

Chór: My ze spalonych wsi,
My z głodujących miast,
Za głód, za krew, za lata łez
Już zemsty nadszedł czas!
Więc zaprezentuj broń
I w serce wroga mierz,
Dudni już krok, milionów krok,
Brzmi partyzancki śpiew.
Więc naprzód, Gwardio, marsz,
Świat płonie wokół nas,
I zadrży wróg, i zginie wróg
Z ręki ludowych mas!

Konferensjer: Krzywdzeni walczą i buntują się. A my mamy już wielkie osiągnięcia za sobą. Trzeba w dniu 1 maja zrobić przegląd dokonań z ubiegłego roku. Olbrzymim, historycznym dokonaniem było zjednoczenie partii robotniczych. Oznacza ono wytknięcie nowej drogi dla naszego pokolenia, drogi do socjalizmu.— Nic też dziwnego, że wielki ten fakt znalazł odbicie w poezji i pieśni. A nasza szkoła w czynie przedkongresowym... (wymienić, co wykonano).

Recytator: (Stan Wygodzki — Pieśń jedności).

Jedna jest droga, jeden jest sztandar,
Ten, który w boju wiódł do zwycięstwa.
Siła się rodzi — Czerwony Sztandar
Klasy roboczej, hartu i męstwa.
Wielkość się rodzi, dłoń podaj w boju —
Wielkość i jedność walki i zwycięstw,
Ona nas łączy w pracy i boju,
Mocna jak Partia, silna jak życie.
Z naszej jedności pokój wyrasta,
Z naszej jedności wyrosną miasta,
I nasza jedność wezwaniem światu —
Jedność, jedność proletariatu!

Chór: Każdy, kto serce ma nieulękłe,
Zdolne do wielkiej ofiary,
Wszystko, co w boju młode i piękne
Idzie pod nasze sztandary.
Partia — pogromca faszyzmu,
Partia — przewodnik mas
Do szczęścia, do socjalizmu
Partia prowadzi nas.

Konfer.: Na odcinku naszego, młodzieżowego życia zaszły też wielkie przemiany. Z czterech organizacji młodzieżowych powstał potężny Związek Młodzieży Polskiej, który łącznie z młodzieżą demokratyczną całego świata staje w szeregach wielkiej armii pracy i walki o socjalizm.

Recytacja zespołowa: (K. I. Gałczyński — Pieśń na zjednoczenie...).

Głos 1 — Nasza pieśń to najprostsza jest nuta,
„ 2 — Naszą pieśń śpiewa miasto i wieś
„ 3 — I pod strop kolumna Zygmunta
Z serc miliona wystrzela ta pieśń.
„ 1 — My nad Wisłę i Odrę, i Nysę
Jasne jutro niesiemy bez chmur
„ 2 — Robotniczą i chłopską ojczyznę
Budujemy,
Wznosimy
„ 3 — jak mur.
„ 4 — Laur uwieńczy naszą walkę,
Plon stokrotny wyda trud,
Dał nam przykład
Razem — Świerczewski — Walter,
Głos 4 — Jak się walczy za partię i lud.
Głos 1 — Zjednoczeni na chwałę stuleci,
„ 2 — Rozśpiewany jak morze i wiatr
„ 1 — Robotnicy,
„ 2 — żołnierze,
„ 3 — poeci,
Razem — My z tą pieśnią idziemy przez świat.
Głos 1 — Chwała tym, co w uporze wytrwali,
Tylko upór przybliża nam cel,
„ 2 — My jak w słońce wejdziemy w socjalizm,
„ 3 — Z naszą flagą
Razem — gdzie czerwień i biel!
Głos 4 — Laur uwieńczy naszą walkę
Plon stokrotny wyda trud,
Dał nam przykład
Razem — Świerczewski — Walter!
Głos 4 — Jak się walczy za partię i lud!

Konfer.: Tak, wzorem nowego patriotyzmu jest dla nas życie generała Waltera, który, jak mówi pieśń, szedł „do wolności przez Polskę, a do Polski przez cały świat".

Chór: (może być połączenie głosu solowego z chórem).
Ziemia spadła na ciało, zapachniała jak senny las,
Ale serce zostało na przedmieściach hiszpańskich miast,
Ale serce szło z wojskiem po obszarach Republik Rad,
Do wolności przez Polskę, a do Polski przez cały świat!

Wybuchało jak pocisk:
któż odłamki pozbiera,
Kto ułoży z nich serce
Generała Waltera.

Jak to serce odnaleźć? — Broń szczękała ze wszystkich [stron,
Ochotnicy w zapale szli na każdy szalony front,
Obca ziemia w stu bitwach rozkwitała radośnie krwią,
Ile razy rozkwitła, kropla serca spadała w nią.

Gdzie za wolność narodów
Polski żołnierz umierał,
Tam zostawał strzęp serca
Generała Waltera.

Konferensjer: Rok ubiegły był rokiem wzmożonego tempa pracy klasy robotniczej, górników, włókniarzy, chłopów, pracowników umysłowych, których wysiłek pozwolił przedterminowo zakończyć roczny plan. Podziwiamy przodowników pracy! Chcemy ich naśladować! Rozumiemy, że praca ich — to walka o lepsze jutro dla nas, to walka o pokój. Praca i walka to dwa synonimy. Jakże pięknie myśl tę wyraża poezja i pieśń radziecka. Oto wiersz poety Szczipacziowa.

Recytator:
Murami nas od świata nie odgrodzisz,
Odpowiedzialność wielka nas przygniata,
Nam o spokoju marzyć się nie godzi,
Gdy niespokojnie tak na drogach świata.

W New Yorku bawić się w kosmopolityków
Mogą jak zwykle z tej prostej przyczyny,
Że Grecja dymem prochowym spowita,
A spalenizna zżera oczy Chinom.

Choć nie objęła naszych miast pożoga,
Choć nasze niebo łuną nie rozbłysło,
Gdzie tylko pocisk wylatuje wroga,
Zawsze i w naszą celuje on przyszłość.

Dlatego (choć nie tam na linii ognia)
Także dziś wszyscy jesteśmy na froncie,
Gdy kraj dźwigamy w twardym trudzie co dnia,
My—przy warsztatach— jak z ogniem przy loncie.

Więc żeby mężnie, zwycięsko, z honorem
Oprzeć się wroga natarciu wściekłemu,
Niech do każdego młota i traktoru,
Przypadną ręce jak do cekaemu.

Chór: — Pieśń pokoju — „Naprzód młodzieży świata" (słowa i nuty drukowane w Dz. Urz. Kuratorium Nr 9—10, z 1948 r.).

Konfer.: Dzień dzisiejszy to dzień prawdziwej radości, wiosenny dzień majowych nadziei. A że podnieca nas współzawodnictwo, chcemy nie tylko pracować, ale i cieszyć się ponad plan!

Chór: Gdy się słońce rumieni,

Wychylając się z traw,
Dwieście procent zieleni
Dają łąka i staw.
Kiedy złości się żyto,
Gdy kołysze się łan,
Trzysta procent błękitu
Płynie z nieba nad plan.
Bo w naszym kraju jest radość dla wszystkich.
I obłoki dla wszystkich, i jezioro, i wiatr,
I robota z piosenką żyje za—pan—brat,
Bo to dwie —
Bo to dwie —
Rekordzistki!
Kiedy sosny wiatr czesze,
Gdy wierzchołki gnie brzóz,
Cztery normy powietrza
Chwytaj naraz do płuc,
Biegnij z wiatrem w zawody,
Słońcu w oczy się śmiej,
Dwieście procent przyrody
W sercu, w polu — co dzień!
Bo w naszym kraju....
Trzysta procent piosenki
Śpiewaj, bracie, za trzech,
Jeśliś zły, no to zmięknij,
Jeśliś smutny, to w śmiech,
Kiedy wiatry hulają,
Gdy o brzeg wali sztorm,
W lipcu, sierpniu, czy w maju
Bierz radości sto norm!
Bo w naszym kraju.....

(O ile szkoła posiada zespół taneczny, po tej piosence powinien nastąpić taniec).

MAZUR KAJDANIARSKI

Słowa: L. Waryński
Opr. muz: J. Kuczkowski

mf Umiarkowanie

Do ma - zu - ra słań we - so - ło bun-łow - ni - cza wia -

ro. Suń we - so - ło, da - lej w ko - ło War - sza - wo i

1. Ka - ro. 2. Ka - ro.

Marsz Gwardii Ludowej

Poważnie

mp My ze spa - lo - nych wsi,

my z gło - du - ją - cych miast,
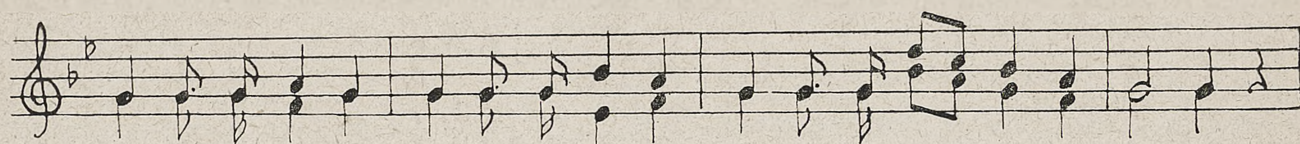
f za głód, za krew, za la - ta łez mf już ze - msty nadszedł czas.

p za głód, za krew, za la - ta łez pp już zemsty nadszedł czas.

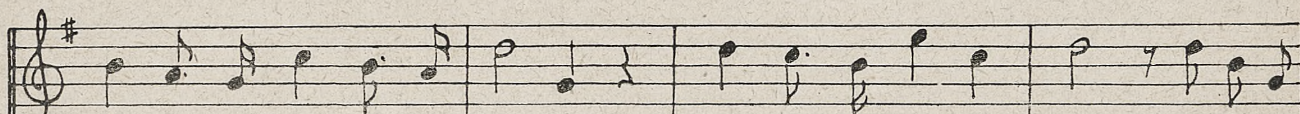
PIEŚŃ ZJEDNOCZONYCH PARTII

Słowa: L. Lewin
Muzyka: A. Panufnik

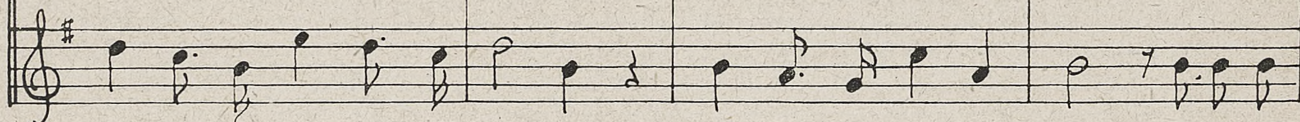
Ka - żdy, kto ser-ce ma nie - u - lę - kłe, zdol - ne do wiel-kiej o - fia - ry,

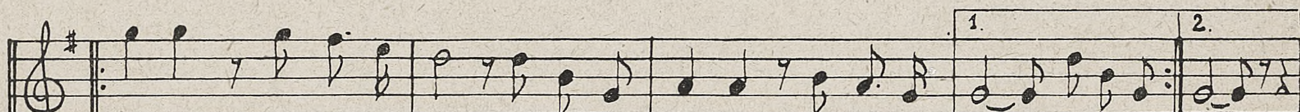

wszystko co w Polsce mło-de i piękne, i - dzie pod na- sze sztan-da - ry.

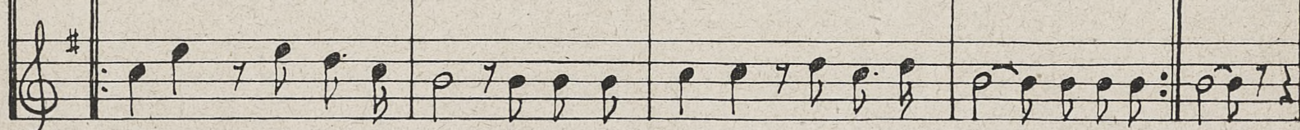

Par - tia po-gromca fa- szy - zmu, Par - tia przewo-dnik mas do socja-

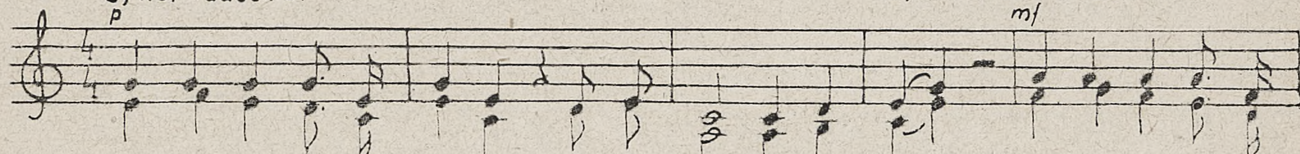
li - zmu pro-wa-dzi nas, do so-cja - liz - mu prowadzi nas do socja nas!

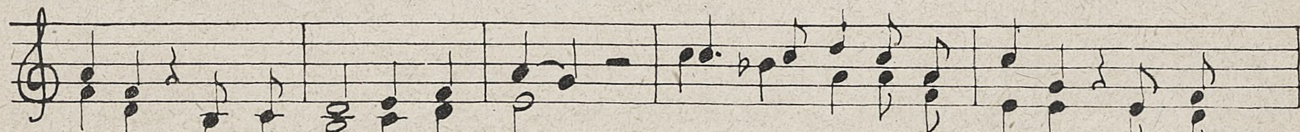
PONAD PLAN

Tekst: K. Gruszczyński
Muzyka: Elżbieta Bekier

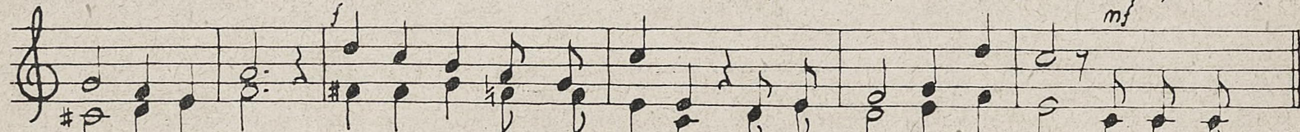
Żywo, radośnie.

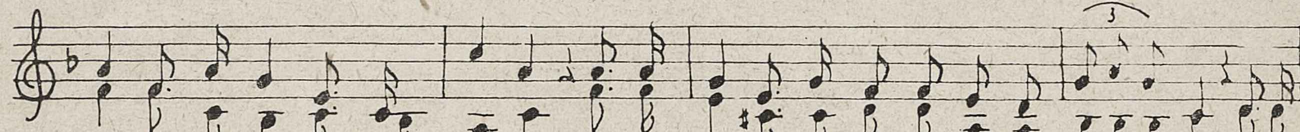
Gdy się słonce ru- mie-ni wy-chy- la - jąc się z traw, dwieście procent zie-
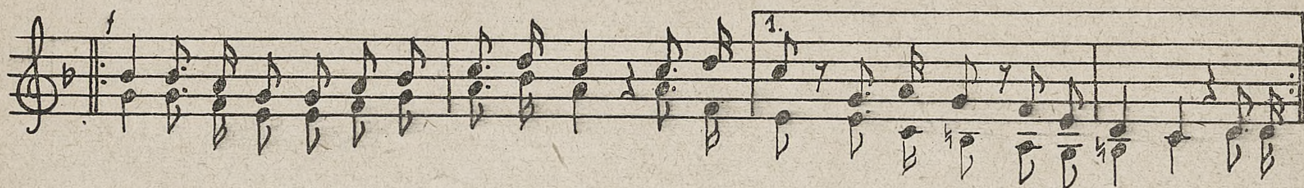

le-ni da-ją łą-ka i staw. Kie- dy zło-ci się ży-to, gdy ko -

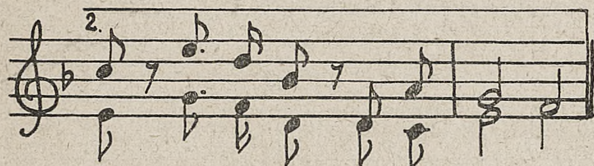
ły - sze się łan, trzysta procent błę-ki-tu płynie z nie-ba nad plan. Bo w naszym

kra-ju jest ra - dość dla wszystkich, i o - bło ki dla wszystkich i je - ziora i wiatr i ro-

bo-ła z piosenką ży-je za pan brat, bo to dwie, bo to dwie re-kordzistki. I to-
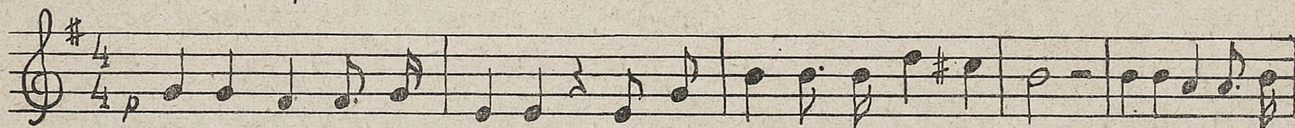

dwie, bo to dwie re-kordzistki.

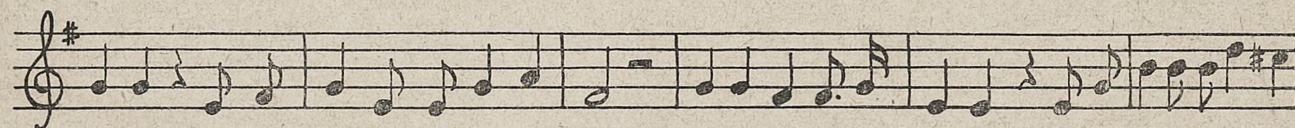
SERCE GENERAŁA

Słowa: R. Stiller
Muzyka: H. Swolkień

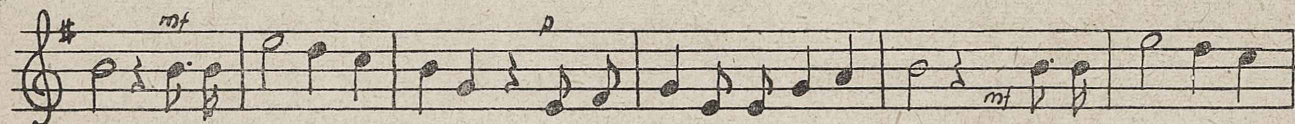
W tempie marsza

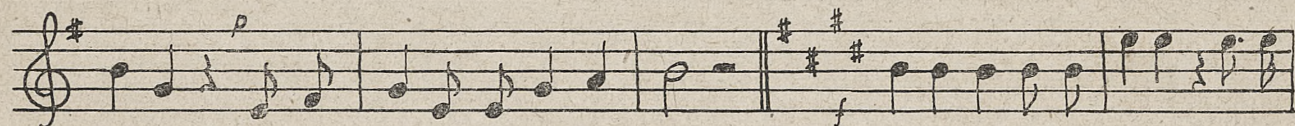
Ziemia spadła na ciało Za-pa-chniała jak senny las. A-le serce zo-

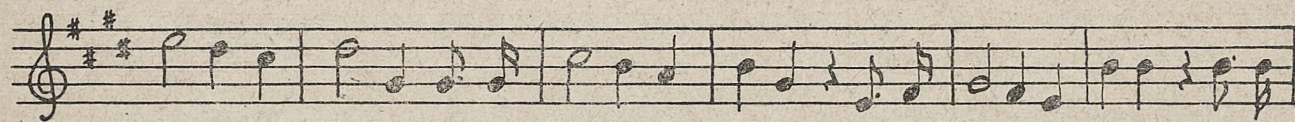
stało na przedmieściach hiszpańskich miast. A-le serce szło z wojskiem po obszarach Republik
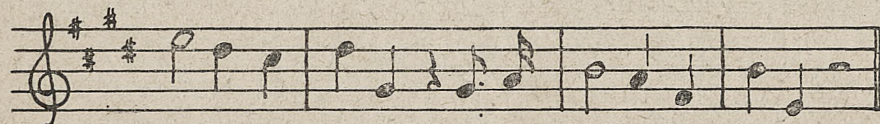

Rad. Do wol-ności przez Polskę, a do Polski przez cały świat! Do wol-no-ści przez

Polskę, A do Polski przez ca-ły świat! Wybucha-ło jak pocisk: Któż od-

łamki po-zbiera, kto u-ło-ży z nich serce Ge-ne-ra-ła Waltera. Kto u-

łoży z nich serce Gene-ra-ła Wal-te-ra.

Konfer.: Tak dziś nam w ojczyźnie radośnie i dobrze, a oto wyrasta przed nami zarys nowego wysiłku i nowego zwycięstwa, wielki plan sześcioletni! Rosną plany, rosną siły i rosną nasze serca!

Recytacja całego zespołu (chóralna). (Majakowski — z poem. Dobrze).

Ojczyznę
sławię
tę,
która dziś jest,
Lecz po trzykroć
tę, która będzie!
Ja
planów naszych
lubię olbrzymy,
Sążniste
kroki
rozmachu.
Raduję się
marszem,
którym kroczymy
Do pracy
i do ataku.

Konfer.: Wszystkim tym, którzy z nami idą „do pracy i do ataku", w pierwszym rzędzie narodom Związku Radzieckiego i krajów Demokracji Ludowych, bohaterskim robotnikom Francji i Włoch, walczącej Grecji Grecji i Hiszpanii, zwycięskim Chinom i wszystkim ludom kolonialnym ślemy dziś, w dniu robotniczego święta, braterskie pozdrowienia i zapewnienia: „Wasza sprawa jest naszą sprawą"!

Chór: Międzynarodówka (śpiewa cała sala).

Książki KUK są dostępne dla wszystkich: dla szerokich mas, dla każdego człowieka pracy. Powinny one znaleźć się wszędzie: w świetlicy, w domu kultury, **w bibliotece zakładowej, gminnej czy szkolnej, w izbie robotniczej i wiejskiej chacie,** zaspokajając głód drukowanego słowa, służąc sprawie upowszechnienia kultury w Polsce Ludowej.

Pamiętajcie, że już można nabywać pierwsze, tanie, dobre książki KUK.

WARUNKI PRENUMERATY KSIĄŻEK **KUK**

1. Prenumeratę zgłaszać można na dowolną liczbę książek spośród podanych w spisie na poprzedniej stronie Zamawiać mozna poszczególne dzieła jak i cały komplet wydanych książek.
2. Prenumerator zobowiązuje się do prenumerowania (abonowania) wybranych książek KUK w ciągu 6 miesięcy, przynajmniej po 1 tomie miesięcznie.

   Można również prenumerować większą liczbę tomów miesięcznie, np. 2, 3, 4, itd., zobowiązując się jednak do odbioru zamówionych przez siebie tomów również w ciągu 6 miesięcy.
3. Przy prenumeracie dzieł wielotomowych (Sienkiewicz—*Krzyżacy* 4 tomy, Kraszewski—*Starosta warszawski* 3 tomy itd.) zgłoszenie przyjmuje się zawsze na całe dzieło; poszczególnych tomów zamawiać nie można.
4. Rady narodowe, organizacje polityczne, społeczne, młodzieżowe, związki zawodowe, biblioteki gminne itp. mogą zgłaszać prenumeraty zbiorowe zaznaczając jakie dzieła i po ile tomów miesięcznie chcą otrzymywać.
5. W zgłoszeniu prenumeraty należy wyraźnie zaznaczyć nie tylko tytuły zamówionyc książek. ale i kolejność ich nadsyłania.
6. Cena każdego tomu łącznie z kosztami przesyłki poleconej wynosi w prenumeracie zł 100, w sprzedaży księgarskiej — zł 125.
7. Wysyłka książek następuje po przesłaniu z góry odpowiedniej opłaty, tzn. przy prenumerowaniu 1 tomu miesięcznie należy wpłacić zł 100, 2 tomów — zł 200, 3 tomów — zł 300 itd.
8. Każdy prenumerator zobowiązuje się bez wezwania do comiesięcznego opłacania z góry należności za zgłoszoną prenumeratę książek.
9. Książki będą wysyłane w kolejności otrzymanych zgłoszeń. W razie braku żądanych książek z powodu ich wyczerpania, przesłane pieniądze pozostają do dyspozycji wysyłającego.
10. Zamówienia na prenumeratę należy wysyłać do Oddziału PZWS w Łodzi. ul. Piotrkowska Nr 123, tel. 258-49, Księgarnia.

    Pod tym samym adresem należy przekazywać wpłaty.

Nakładem Wydawnictwa: Dziennik Urzędowy Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Jaracza 11, tel. 251-72, wewn. 12

Drukarnia Państwowych Zakładów Wydawnictw Szkolnych w Łodzi
59/49 — D-025840

